

הקדמת הרב משה ראזענבערג המוציא לאור.

אחי יעמי! הנני נתון לכם היום דבר יקר מאד אשר כל מבין בעורנו כפני יכלענו בפיו בדבש למחוק. ולהרבות בשבח פירושיו של המהריל הקדוש וצוקיל. אך למותר הוא כי ידעו כי טועמי דבריו חיים וכו'. אבל חדעו כי הרבה יעתי וזה להביא הפירוש על סדר הרבה הוצאות ויגיעות הוצאתי. על מעשה ההעקקה כי הכתב יד בעצמו אין להשיג בשום זמן לא ירצה תופסו למכרו אף בדמים הרבה מאד כמוכן מן המכתב הנדפס הלאה בשולי ההקדמה ואף גם זאת אודיע ברבים כי בהעתקת הגדה היו נמצא מכתוב הקדמה גדולה באריכות מאד והנאון מוהר"י כ"ץ שנכתבה עוד בשנת ש"ן לאלף הששי. כי מסיים ההקדמה בזה הלשון. גם עבודה זו בפקודת ובשנחת כבוד קדושת מרן חותני שליט"א חיי טבת דשנת-י"רס. קרן לעמנו-לם ולא נחבאר כל כך מי הוא זה המהר"י כ"ץ. אבל כיון שמוכיר בה איזו פעמים על המהר"ל כ"ץ כשם מרן חותני נראה שהוא הנאון ר' יצחק כ"ץ וצ"ל אשר ישב על כסא הרבנות בפראג או חתני המהר"ל. אמנם מהממת שהקדמתו אינה נחוצה כל כך לרבים כי בה רק יבאר שהיה רבני גיריץ. ולשון לסודים נכתב על ידו בפקודת חותנו המהר"ל. ושכמה מקומות צוה חתן לקצר מזה שכתב בספרו. גבורות ה"י ובכמה מקומות הוסיף דברים חדשים אשר לא נמצא כלל בספר הנ"ל. וגם שבכמה מקומות החפסל הרבה עם חותנו המהר"ל. והנה בכל אלה ראוי שאין נחוצו כל כך להוציא על זה הוצאות הדפוס כי רבה מאד ועל כן הנחתי מלהדפיס כל אלה אבל זאת עשיתי שהוספתי נוסף משלי אשר חתני הש"י הערות יקרות במקומות הנחוצים מן לבאדם. וכן על המורה. חדר נורא. הדפסתי פירושי עליו כי אקוה אשר כל חכם ומבין יה בודאי מעבירתי זאת. ואני תפלה לאל עליון שוכות המהר"ל הקדוש וצ"ל יעמוד לי שארית האזנים להיות אצלי תורה וגדולה ביתר עם אריכות ימים ושלא תמוט התורה מפי ומפי ורעי ורעי ער עולם ושנובה לראות בכ"א לציון גואל במהרה בימינו אמן:

יהודה יודל ראזענבערג

(מקור מוצאה של הגדה זו יובן מזה המכתב)

ב"ה יום ד' עקב ט"ו אב דשנת תרס"ד לפ"ק. פה ק"ק מיץ.

לכבוד טוב ידידי יקרי ארובי וחביבי היה הרה"ג אוצר כלום החכם הפואר וכ"י כשית מוה יהודה יודל ראזענבערג שליט"א.

אחרשתי אודיע לבית כי עתה באתי לקיים הבטחתי והנני שולח לבית העתקה מן הגדה של המהר"ל מפראג וצ"ל עם הפירוש. דברי נגידים הלשון למורים שנכתב הכל על קלף תבנית המצא מלפנים בבית עקר הספרים הקיסרי ופה ק"ק מיץ אשר הגיע ליד דודי ויל ביחד עדי במה וכמה כתבי יד יקרי הערך מאד מאד. ואף גם זאת עשיתי רק למען יקרת כבוד תורה למלאות משאלתו כאשר בקש ממני במכתבו השלישי לאסור איסור גמור עלי לבלתי הוציא את לאיר עולם העתקה כזו לאדם אחר. ובכן הנני שולח רצוף בזה כתב באיסור בחתימת ידי לך אמסיר עוד לשום בן אדם שבעולם עוד העתקה כזו. ועדי זיכל להיות בית בטוח להוציא על הוצאות הדפוס להדפיס הגדה זו בדפוס נאה ומשובח ובטח יראה בית ברבה בה מן השמים ממך ובתוך מכתב. כחצן ידודי ש"ס המקורו כערכו הדם והדיוש תמיד בלונדון.

חיים שארפשטיין

אזהרה

להודיע שאין רשות לשום אדם הן בסרינה זו והן בסרינה אחרת להדפיס הגדה כ עם הפירוש, דברי נגידים, הלשון למורים, מאת המהר"ל מפראג וצוקלהיה, כי מלבד שקניתי בכסף מלא העתקה זו עוד הרבה יעתי ועטלתי לסדר ולהעמיד הכל על סכנו ולהסיר השגיאות, עיב כל אשר יסיג את גבורי ח"ו ענוש יענש הן בדינא דשמיא והן בדינא דמלכותא יר"ה. ולהסוּסעים ינעם ותבא עליהם ברבת מוב;